Začenja se vročinski val, ne pozabite na živali

Datum	29.7.2026
Subjekt	gov.si
Region	Slovenia
Kategorie	Agriculture, Animal husbandry and fishing, Environment

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) lastnike hišnih ljubljenčkov, rejce in prevoznike poziva, naj v obdobju ekstremnih temperatur ustrezno poskrbijo tudi za živali. Med ključnimi ukrepi so predvsem zadostna količina vode, zadrževanje živali v senci ter omejitev sprehodov na jutranje in večerne ure in prevoza na nočni čas.

Med vročinskim valom sta skrb za zdravje in dobrobit živali še posebej pomembna. Vsaka živalska vrsta je razvila svoj način prilagoditve visokim temperaturam. Nekatere vrste so pri tem uspešnejše, druge manj. Naloga skrbnika živali je, da svojim živalim zagotovi pogoje, v katerih bodo lažje prenašale visoke temperature.

Skrb za rejne živali

Rejne živali vročino prenašajo veliko težje kot mraz. Vročina lahko pri živalih povzroči stres, padec mlečnosti, zmanjšan apetit in celo vročinski udar. V dneh, ko se temperatura dvigne nad 30 stopinj, morajo zato imeti na voljo zadostno količino sveže in čiste vode. Dobra hidracija je namreč nujna za ohlajanje, sploh, če gre za vrste, ki se ohlajajo s potenjem (na primer konji) ali dihanjem (na primer govedo in prašiči).

Neposredna izpostavljenost živali soncu pri visokih temperaturah pomeni veliko tveganje za vročinski udar. Živali, ki so ves čas na prostem, morajo zato imeti možnost umika v senco. Ta je lahko bodisi naravna (drevesa in grmovje) ali umetna (nadstreški). Senco morajo nujno imeti tudi privezane živali. Objekti, v katerih stalno bivajo rejne živali, morajo biti pri visokih temperaturah ustrezno zračeni, saj se s tem preprečuje preveliko povišanje temperature v prostoru in poskrbi za boljšo kakovost zraka.

Prevoz živali v poletnih mesecih

Prevozniki naj prevoza živali ne načrtujejo, če je zunanja temperatura višja od 35 stopinj. Temperatura v prevoznem sredstvu ne sme preseči 35 stopinj, kar je v neklimatiziranih vozilih v vročih dneh težko ali nemogoče doseči. Pred daljšimi potmi je treba preveriti vremensko napoved na celotni predvideni trasi ter prevoz organizirati v zgodnjih jutranjih urah ali ponoči.

Za zmanjšanje tveganja za pregrevanje živali je priporočljivo zmanjšati gostoto živali, še posebej pri ovcah v polni volni ali prašičih. Če so živali nameščene v več nadstropjih, je pomembno zagotoviti več prostora nad njimi, saj to izboljšuje kroženje zraka in znižuje temperaturo v vozilu.

Če je vozilo opremljeno z avtomatskim ventilacijskim sistemom, mora ta delovati tudi med postanki. Vozila naj bodo parkirana v senci, živali pa morajo imeti ves čas na voljo zadostno količino sveže vode. Svetuje se redno spremljanje njihovega stanja med prevozom.

Vozniki naj se vnaprej seznanijo s predvidenimi čakalnimi dobami na mejnih prehodih, trajektih in drugih ozkih grlih ter pripravijo alternativne poti. Pri prevozu rejnih živali naj imajo pri sebi tudi številke za klic v sili.

Hišni ljubljenčki in vročina

Visoke temperature ogrožajo tudi hišne ljubljenčke. Lastniki morajo zato poskrbeti, da imajo živali ves čas na voljo svežo vodo, senco ali dobro prezračen hladen prostor. Pri visokih zunanjih temperaturah hišnih živali ne puščamo v parkiranih vozilih. Zanje so lahko smrtno nevarni tudi drugi zaprti neprezračeni prostori ali zgolj izpostavljenost soncu brez možnosti umika v senco.

Še posebej je treba biti pazljiv pri sprehajanju psov. Asfalt in druge temne površine se v vročih dneh močno segrejejo, zaradi česar lahko pride do poškodb in opeklin blazinic. Sprehodom po vročem asfaltu, zlasti v čez dan, se je zato treba izogibati. Tudi sicer je priporočljivo, da se sprehodi omejijo na jutranje in večerne ure, ko so temperature nižje.

Kaj storimo ob vročinskem udaru

Visoka temperatura lahko pri živali povzroči vročinski udar, ki se nemalokrat konča s poginom. Znaki vročinskega udara so hitro dihanje, sopenje, slinjenje, omedlevica, motnje ravnotežja ter vroč in suh gobec ali koža.

Ob vročinskem udaru moramo žival nemudoma premakniti v zračen prostor ali senco. Ponudimo ji svežo (ne ledeno) vodo in jo ohlajamo z mokrimi brisačami. Glavo naj ima dvignjeno. Nujno je tudi takoj poiskati veterinarsko pomoč.

Prireditve z živalmi

UVHVVR dodatno opozarja na pomen zagotavljanja dobrobiti živali na konjeniških prireditvah in tekmovanjih. Organizatorji morajo ravnati skladno z veljavnimi predpisi ter pri načrtovanju dogodkov upoštevati toplotni indeks (indeks toplotnega ugodja - ITU), ki poleg temperature vključuje tudi vlažnost in druge dejavnike obremenitve.

Če ITU preseže 130, je treba zagotoviti dodatne ukrepe (ohlajanje, senco in zadostno količino vode), če pa preseže 180, je prireditev prepovedana. Dogodke je treba prilagoditi ugodnejšim delom dneva ali jih po potrebi prekiniti ali odpovedati. Organizatorji morajo poskrbeti, da imajo živali na voljo senco ter čisto in svežo vodo ter po potrebi zagotoviti prisotnost veterinarja.

Pozornost tudi ob nenadnih neurjih

Podnebne spremembe poleg vročinskih valov prinašajo tudi vse pogostejše nenadne vremenske ekstreme, kot so močni nalivi, sunki vetra, udari strel in debela toča. Skrbniki živali naj zato spremljajo vremenska opozorila in vnaprej razmislijo o zaščiti živali.

Pri živalih na paši je priporočljivo zagotoviti možnost hitrega umika v hlev ali drugo zavetje. Prav tako je pomembno redno preverjati stabilnost ograj, napajalnikov in nadstreškov in odstraniti predmete, ki jih lahko odnese veter.

Po neurju naj skrbniki čim prej preverijo stanje živali. Če žival utrpi poškodbe, jo je treba čimprej umakniti na varno, oceniti stopnjo poškodbe in zagotoviti veterinarsko pomoč.

Posebna previdnost je potrebna pri konjih, govedu in drobnici na odprtih pašnikih, kjer lahko toča in močan veter povzročita poškodbe ali panične reakcije živali.

UVHVVR poudarja, da je dosledno upoštevanje navedenih ukrepov nujno za zagotavljanje dobrobiti živali in preprečevanje negativnih posledic vročinskega stresa ali poškodb zaradi hudih neurij.

https://www.gov.si/novice/2026-07-29-zacenja-se-vrocinski-val-ne-pozabite-na-zivali